

Røntgenlægerne i Vejle snakker med deres computer

Overlæge Finn Mathiesen — Vejle Sygehus

Vejle Amts Folkeblad

af Erik Andersen

Vejle Sygehus først i Danmark med stemmenkendelse

Røntgenlægerne på Vejle sygehus er begyndt at tale direkte til deres computer, når de indtaler notater til billederne. Tidligere skulle det indtalte notat skrives rent af en lægesekretær, men nu går det direkte ind i computeren via et program, der kan oversætte det talte ord til skrift. Vejle Sygehus er et af de første sygehuse i Danmark, der tester et program for stemmegenkendelse, og de første erfaringer er særdeles gode, fortæller Thomas Skjødt, administrerende overlæge på Røntgenafdelingen.

"Systemet består af fire moduler, et danskmodul, et røntgenmodul, et dikteringsmodul og et modul, der konstant korrigerer og forbedrer systemets indbyggede ordbog", fortæller han.

Det hele er software, og sygehuset har givet 25.000 kroner per licens til det østrigske firma, der har udviklet systemet. I alt er investeringen løbet op i under 400.000 kroner.

Hver læge sin profil

Hver eneste læge på afdelingen har sin egen profil i systemet, og det vil i realiteten sige, at systemet kan "genkende" de små forskelle i udtale, som vi alle har. Det vil også sige, at systemet kan forstå en læge, der taler

dansk med accent.

Det nye system er bygget ind i sygehusets røntgeninformations-system (RIS) og det er med velberåd hu. Sagen er nemlig, at diktering her rummer så mange entydige fagudtryk, at der er meget få fejlmuligheder.

Dikterer man i stedet en helt almindelig tekst til systemet, kommer der noget ud, som ligner volapyk.

- Ja, det her er stadig nærmest eksperimentel software, fordi dansk er så lille et sprog.

Risikoen for fejl er ringe

Det er et vigtigt skridt i retning af den rene elektroniske patientjournal. Vi sparer effektivt fire timers skrivning om dagen
Adm. overlæge
Thomas Skjødt, Vejle Sygehus

Sparer arbejdsgange

"Den engelske udgave er meget længere fremme. Men den udvikling kommer også dansk til gode med tiden", fortæller Thomas Skjødt.

Patienterne behøver dog ikke frygte fejl. Det er kun få, og de opdages, når lægen selv kontrollerer sit notat.

"Ideen med den her slags teknologi er at spare arbejdsgange. Hidtil har et notat som dem jeg

laver skullet håndteres op imod fem gange. Her kan vi skære de fire væk i ét hug. Og der er også klare tidsgevinster i det. Omkring en tredjedel af vores notater er en service for de praktiserende læger. De kan nu få deres svar indenfor minutter og ikke som tidligere oftest først næste dag", fortæller overlægen.

Han betoner, at selv om systemet kan betyde personalebesparelser, er det ikke hensigten.

Næste skridt er digitale røntgen-billeder

"Jeg kan sagtens finde noget andet at bruge sekretærene til", siger han.

En af dem er Mette Klante. Hun er superbruger i systemet og står for opdatering af ordbogen. Næste IT-skridt på afdelingen kan blive overgang til digitale røntgenbilleder. Her er der dog tale om en investering i en noget anden vægtklasse. Systemet findes, men det koster op imod 50 millioner kroner. Så det bliver i givet fald indført i hele amtet på én gang.

Næste sygehus i amtet med stemmegenkendelse på røntgenafdelingen bliver sandsynligvis Kolding.

Talt sprog en hård nød at knække for en pc

Der forskes intenst i stemmestyring af computere. Alle er enige om, at det er det næste store skridt fremad indenfor IT. Men det er også et af de vanskeligste. For talt sprog er en meget hård nød at knække for en pc. Når vi taler, er vi sjældent så entydige, som et digitalt system med kun nuller og ettaller kunne ønske sig.

Et stemmeprogram, der fejlfrit kan oversætte et røntgennotat, ville ikke kunne gengive en dosmerseddel til den lokale købmand.

Alle disse systemer bygger på en indbygget ordbog. Computeren sammenligner det talte ord med ordbogen. Finder den ordet, går det godt. Finder den det ikke, gætter den ud fra sammenhængen. Og rammer meget ofte helt ind i skoven.

Derfor er en pc-ordbog heller aldrig færdig. Men den bliver stadig mere komplet under brug.

Ea